

פֶּתַח דָּבָר

לקראת שבת פרשת שלח, הננו מתכבדים להגיש לקהל שוחרי התורה ולומדיה, את הקונטרס 'לקראת שבת' (גליון צג), והוא אוצר בלום מתוך רבבות עניני חידוש וביאור שבתורת נשיא ישראל ומנהיגו, כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בהרלוי"צ זצוקלה"ה נבג"מ זיע"א.

וזאת למודעי, שבדרך כלל לא הובאו הביאורים בשלימותם, ובאיזהו מקומן אף עברו עריכה קלה, ושגיאות מי יבין. ועל כן פשוט שמי שבידו הערה או שמתקשה בהבנת הביאורים, מוטב שיעיין במקורי הדברים (כפי שנסמנו בתוכן העניינים), שם נתבארו הדברים באריכות, במתיקות ובתוספת מראי מקומות.

* * *

ויה"ר שנזכה לקיום היעוד "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", ונזכה לשמוע תורה חדשה מפיו של משיח, "תורה חדשה מאיתי תצא", במהרה בימינו ותיכף ומיד ממש.

בברכת שבתא טבא,
מכון אור החסידות

נדפס באדיבות
The Print House
538 Johnson ave.
Brooklyn, NY 11237
(718) 628-6700

יוצא לאור על ידי
מכון אור החסידות
845 Eastern Parkway
Brooklyn, NY 11213
(718) 732-9018

תוכן העניינים

מקרא אני דורש

ישוב קושיית הרמב"ן בחטאם דהמרגלים, דלכאורה הם אמרו האמת; מבאר דרש"י מבאר זה בפירושו "למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים".
(ע"פ לקוטי שיחות חלק יח עמ' 141 ואילך)

יינה של תורה

ביאור הקשר בין ג' הפרטים בהם ניכרת מעלת כלב על יהושע; בהקדם ביאור החילוק בין יהושע וכלב ע"פ פנימיות הדברים.
(ע"פ לקוטי שיחות חלק ח עמ' 90 ואילך)

חידושי סוגיות

יבאר גדר הגרות בזמן הזה לשיטת הרמב"ם שכשיבנה בית המקדש צריך הגר להביא קרבן; מביא פירוש הגאון הראגאטשאווער בזה, ומקשה; מבאר גדר הבאת הקרבן דהגר, והטעם שבזה"ז הוי גרות גמורה אף שאינו מביא קרבן.
(ע"פ לקוטי שיחות חלק כו עמ' 160 ואילך)

פנינים

פנינים יקרים ומאירים בפרד"ס התורה לכמה נקודות בפרשתנו.
(מלוקטים מתורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש)

הוספה – דרכי החסידות

פתגמים, סיפורים וביאורים בענין התועדות חסידים, פעולתה ומעלתה.
(מלוקטים מתורת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ מליובאוויטש)

מקרא אני דורש

החטא דהמרגלים – הגם שדבריהם היו אמת

יישוב קושיית הרמב"ן בחטאם דהמרגלים, דלכאורה הם אמרו האמת;
מבאר דרש"י מבאר זה בפירושו "למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים"

א. בריש פרשתנו על הכתוב "שלח לך אנשים" מפרש רש"י: "למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דיבה שבברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר". ולכאורה דרוש ביאור, דהרי ע"פ פשוטו של מקרא אין צורך לבאר הקשר והשייכות בין פרשה לפרשה, וכמוכח מזה שלא בכל מקום מפרש רש"י ("ראש הפשטנים") השייכות דפרשיות סמוכות, ועל אחת כו"כ כשהפרשיות באות ע"פ סדר המאורעות. ובנדו"ד, מכיון ששילוח המרגלים היה מיד לאחרי פרשת מרים, מובנת בפשטות שייכותם זה לזה, ומהי תמיהת רש"י "למה נסמכה כו"?

ב. ויש לבאר זה ובהקדים:

דהנה, הקשה הרמב"ן (ריש פרשתנו) דלכאורה צריך ביאור במהות ותוכן החטא דהמרגלים. דהרי שלחותם היתה לרגל את הארץ, ובלשון הכתוב "את הארץ מה היא ואת העם היושב עליה החזק הוא גו' ומה הערים גו'" (פרשתנו יג, ח ואילך), וא"כ, "מה פשעם ומה חטאתם"? והרי הם סיפרו את האמת כפי ראות עיניהם, ש"עז העם . . והערים בצורות גדולות" (שם, כח) וכו', ומה חטא יש כאן?

ולכאורה ניתן היה ליישב בזה, דחטאם היה בכך שהוסיפו לדבריהם מסקנא. דלאחר שאמרו את פרטי הדברים שראו ("עז העם" וכו'), הוסיפו "לא נוכל לעלות" (שם לא, לב), שבזה הוסיפו

מסקנא מדעתם.

אמנם, מזה ש"ויהס כלב את העם" (שם, ל) היה עוד קודם דיבורים אלו (דהמסקנא) (כפי הרמב"ן שם), מוכח, שגם דבריהם הקודמים "אפס כי עז העם גוי' והערים גוי'", היו שלא כדבעי, וטעמא בעי?

ויתירה מזו – אפילו מסקנתם "לא נוכל לעלות" אפשר למצוא בה לימוד זכות עליהם, דהרי לא אמרו "לא נעלה" (היפך ציווי ה'), אלא "לא נוכל לעלות" – דלפי מה ששיערו את כח יושבי הארץ ביחס לכח בני", הרי שלבני" אין היכולת (ע"פ טבע) לכבוש את א"י.

ומכיון דענינם של המרגלים היה לרגל את יושבי הארץ ועי"ז לעשות עמהם מלחמה (בדרך הטבע), וע"פ טבע היתה הערכתם בזה אמת, צריך ביאור מהו גודל חטאם דהמרגלים? ונראה לבאר, דקושיא זו מבהיר רש"י בפירושו "למה נסמכה כו'", דסמיכת הפרשיות מבארת את גודל החטא דהמרגלים.

ג. והביאור בזה:

דהנה, לכאורה היה צריך לחלק את ב' הפרשיות (דמרים והמרגלים), כדי שלא יהיה מקום לטעות ח"ו שמרים והמרגלים הם באותו הדרגא. דמכיון ששניהם עסקו בדיבה (כפרש"י), הוה אמינא דמה זו אף זו.

וכדי לשלול טעות זו מפרש רש"י דאדרבה – הטעם לסמיכת הפרשיות הוא "לפי שלקחה על עסקי דיבה . . . ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר", דזה שהתורה הסמיכה ב' הפרשיות הוא בכדי לבאר את גודל חטאם של המרגלים:

דהנה, החטא דמרים וחטא המרגלים, היה באותו הענין ממש. דהרי, חטא מרים לא היה בזה שאמרה שקר, דכל דבריה "אודות האשה הכושית אשר לקח" "ועתה גרשה" (בהעלותך יב, א ובפרש"י) היו אמת, וכמ"ש רש"י שם "לא נתכוונה לגנותו". אלא חטאה היה ב"עסקי דיבה" (ולא "דיבה רעה") – דעצם ההתעסקות והדיבור באריכות אודות משה, בזה היה חטאה.

ומעין זה היה גם בחטא המרגלים – דאע"פ שכל דבריהם היו אמת, הנה עצם דיבורם היה באופן ד"עסקי דיבה", היינו ש"דברו" ו"נתעסקו" בחוזק יושבי הארץ ועד כדי שגרמו לבני" פחד ללכת לא"י.

– אם היתה דאגתם דאגה אמיתית, הכיצד צוה הקב"ה לילך לארץ ישראל בעוד שיושבי הארץ חזקים, היו צריכים לבוא למשה, ולדבר בחשאי ובקיצור אודות הענין. ותמורת זאת, הנה ההתעסקות ("עסקי דיבה") וריבוי דבריהם אודות חוזק יושבי הארץ, ועד למסקנתם "לא נוכל לעלות", פעלה מרידה בין בני" ועד כדי "ניתנה ראש ונשובה מצרימה" (פרשתנו יד, ד).

המורם מזה, דחטאם של המרגלים היה באותו הענין ממש דחטא מרים – "עסקי דיבה". ואעפ"כ "רשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר". דבזה מבואר גודל חטאם של המרגלים.

ובזה מבואר, דאע"פ שבאמת החילוק בין מרים והמרגלים היה מן הקצה אל הקצה, דהרי אצל מרים (גם אחר שנענשה על החטא) הנה חלק לה המקום כבוד ד"והעם לא נסע עד האסף מרים" (בהעלותך יב, טו ובפרש"י). משא"כ בהמרגלים, דהם עצמם מתו במגיפה (פרשתנו יד, לו), ובסיבתם נענשו כל הדור ("יפלו במדבר" "ובניכם יהיו רועים במדבר ארבעים שנה" (שם, כג-לג)) – הנה מכל מקום נסמכה פרשת המרגלים לפרשת מרים כדי לרמז בזה את גודל החטא דהמרגלים, וכדברי רש"י "ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר". כנ"ל.

יינה של תורה

מעלת כלב על יהושע – העבודה ד'מלמטה למעלה'

ביאור הקשר בין ג' הפרטים בהם ניכרת מעלת כלב;
בהקדם ביאור החילוק בין יהושע וכלב ע"פ פנימיות הדברים

א. בפרשתנו מסופר אודות יהושע וכלב, אשר לא נשתתפו בחטא המרגלים. אמנם, בהנהגת יהושע וכלב גופא, מצינו איזה שינויים, בהם ניכרת מעלתו של כלב על יהושע:

(א) באופן שניצלו מהחטא – הנה אצל יהושע היה זה ע"י תפילתו של משה רבינו, בשונה מכלב שניצל בזכות תפילתו שלו, ש"נשתתח על קברי אבות שלא יהיה ניסת לחבריו להיות בעצתם" (פרש"י יג, כב. וראה גם באוה"ח פרשתנו יד, כד).

(ב) בעת שדיברו עם כל העדה – הנה בשעה שיהושע וכלב טענו שאכן יוכלו להיכנס לארץ ישראל, הרי "כל העדה" רצו "לרגום אותם באבנים". [ויש להוסיף בחומר הדבר: כי מתוך שישים ריבוא מישראל ואף יותר, מובן שלא היו כולם מושפעים מטענות המרגלים באותה מידה, ומ"מ כתיב "כל העדה"]; אבל כאשר כלב לבדו דיבר, הנה "ויהס כלב" – הוא הצליח להשתיק את כל העדה, ואפילו את המרגלים עצמם.

(ג) במה שפרכו את טענות המרגלים – כאשר יהושע וכלב רצו לשכנע את העדה ש"אתם אל תיראו את עם הארץ", היה זה הסברה עפ"י שכל ("סר צלם – כשרים שבם מתו" (פרשתנו יד, ט ובפרש"י)); משא"כ כלב (נוסף על מה שהפריך את טענותיהם עפ"י שכל, ד"הלא קרע לנו את הים וכו') (פרש"י פרשתנו יג, ל) אמר "עלה נעלה" – "אפילו בשמים והוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נצליח בכל דבריו" (שם, ובפרש"י). היינו, אפילו יאמר משה רבינו לעשות דבר שהוא מן הנמנע, ואין לו כל מקום בשכל – מ"מ "נצליח בכל דבריו".

וי"ל, דהני ג' פרטים במעלת כלב, קשורים זה בזה (ע"פ פנימיות הדברים), וכמשי"ת לקמן.

ב. ויש להקדים תחילה, דישנם שני אופנים כלליים בהתגלות הארה אלוקית. דיש והיא באה כ'המשכה מלמעלה למטה', מצד עצמה (והיינו, שסיבת ההמשכה היא מצד למעלה). ויש שהיא באה מצד עבודת זיכוך המטה, 'העלאה מלמטה למעלה' (שסיבת ההמשכה היא מצד המטה).

והנה, ישנם כמה מעלות בהאופן הב' (ההמשכה שבסיבת המטה – 'העלאה מלמטה למעלה') על האופן הא' (ההמשכה מצד למעלה), ומהם: א) מצד ה'מטה' – דכאשר ההארה באה מלמעלה, הנה מכיון שהאדם לא הכין וזיכך עצמו לזה, אין היא חודרת בגדרי המקבל, אלא היא רק כמו דבר נוסף עליו. אבל בההעלאה שמצד עבודת המטה, הנה ה'מטה' עצמו נדכך, וממילא נעשית ההארה חלק ממנו.

ב) מצד ההמשכה גופא – הנה באמצעות עבודת זיכוך המטה נשלמת הכוונה העליונה, דהרי "למעשה ידיך תכסוף" (איוב יד, טו). וא"כ, בהמשכת האור שמגיע מלמעלה מצד עצמו, בלי העבודה של "מעשה ידיך" דהמטה – חסר בהתכלית של האור. משא"כ האור שנמשך בסיבת (עבודת) המטה ("מעשה ידיך") – הרי יש בו את שלימות הכוונה. נמצא, שע"י ההעלאה מלמטה למעלה (אופן הב' הנ"ל), נמשך אור גבוה יותר מאשר האור הנמשך מצד עצמו.

ג. ובזה יבואר היטב החילוק בין הנהגת יהושע לכלב:

דהנה, יהושע ניצול מעצת המרגלים בזכות תפילת משה (כנ"ל), והיינו, שההמשכה לא היתה מצד עבודתו בזיכוך עצמו, אלא מצד למעלה – בכח משה רבינו. משא"כ כלב ניצול מעצתם ע"י תפילתו שלו, והיינו עבודת ההעלאה מלמטה למעלה (שההמשכה היתה בסיבת עבודתו).

ועפ"ז, יובנו גם שאר הפרטים במעלתו של כלב:

כאמור, דוקא כלב הצליח להשתיק את כל העדה, היינו, שפעל ביטול ועליה אצלם עד שעזבו טענותיהם ונשתתקו. והטעם לזה: היות והגיע לדרגתו באמצעות עבודת עצמו מלמטה למעלה, לכן הצליח לחדור לתוך גדרי המטה, ולפעול ביטול ועליה אפילו בהמרגלים (וכנ"ל, שבעבודה הבאה בסיבת האדם פועל האדם עליה בה'מטה').

והנה, תנועת ההעלאה מלמטה למעלה בכלל, ענינה הוא היציאה מגדרי העולם (העלאה). נוסף ע"ז, הנה ע"י עבודה זו, נמשך אור גבוה יותר ובלתי מוגבל (מצד שהקב"ה מתאוה לעבודת המטה - "למעשה ידיך תכסוף", כנ"ל).

ולכן טען כלב "עלה נעלה אפילו בשמים" - שזהו דבר שהוא מן הנמנע. כי כיון שענינו הוא (א) לצאת מגדרי העולם המוגבל ו(ב) להמשיך אור בלתי מוגבל – לכן שייך שיטען דבר כזה. דמה שאין שייך שיהיה דבר זה הוא רק מצד גדרי העולם, אך בשעה שישנו אור שאינו מוגבל בגדרי העולם, אין כל מניעה בזה. ולכן "נצליח בכל דבריו" הגם שהם דברים שהם מן הנמנע.

חידושי סוגיות

בגדר גרות בזמן הזה לשיטת הרמב"ם

יבאר גדר הגרות בזמן הזה לשיטת הרמב"ם שכשיבנה בית המקדש צריך הגר להביא קרבן; מביא פירוש הגאון הראגאטשאווער בזה, ומקשה; מבאר גדר הבאת הקרבן דהגר, והטעם שבזה"ז הוי גרות גמורה אף שאינו מביא קרבן

"ככם כגרי" (שלה טו, טז)

לברית . . צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן . . שנאמר⁵ ככם כגר מה אתם במילה וטבילה והרצאת קרבן אף הגר לדורות במילה וטבילה והרצאת קרבן".

ובהלכה שלאח"כ⁶ (לאחר שמפרש "מהו קרבן הגר") כותב הרמב"ם וז"ל: "ובזמן הזה שאין שם קרבן צריך מילה וטבילה. וכשיבנה בית המקדש יביא קרבן". ומפשטות הלשון

(ח). ובספרי ובמכילתא דרשב"י שם: בהרציית (בהרצאת) קרבן. וכ"ה בהמשך לשון הרמב"ם (הנעתק בפנים). וראה לקמן הערה 23.

4) שינוי ע"י הצענוור – וכן בכ"מ ביד וכיו"ב – כמפורסם. וראה בשינויי נוסחאות להיד וכו'.

5) פרשתנו טו, טז.

6) ה"ה.

מביא פירוש הראגאטשאווער בדברי הרמב"ם ומקשה עפ"ז

א. כתב הרמב"ם בדיני גרות¹: "בשלשה דברים נכנסו² ישראל לברית במילה וטבילה וקרבן³. . . וכן לדורות כשירצה העכו"ם⁴ להכנס

1) ה'ל' איטורי ביאה פי"ג ה"א-ד – מכריתות ט, א. וראה הערה הבאה.

2) בכריתות שם ליתא הלשון "בשלשה דברים". וכן ליתא בפרש"י עה"ת (משפטים כד, ו). אבל ע"ד לשון הרמב"ם הוא בספרי פרשתנו טו, יד (שהובא בפיה"מ להרמב"ם הקדמה לסדר קדשים) "מה ישראל שלא באו בברית אלא בשלשה דברים כו'", ובמכילתא דרשב"י בא יב, מח: מה אזרח אין נכנס לברית אלא בשלשה דברים, ועד"ז במס' גרים פ"ב ה"ה, ושם: בג' מצות.

3) בכריתות שם "והרצאת דם", "הרצאת דמים" (ובפרש"י משפטים הנ"ל "הזאת דמים". וראה פרש"י שם,

לא נעשה ככשרי ישראל⁹) – כתב הגאון הראגאטשאווער¹⁰ וז"ל: "דרק לקדשים לא מיקרי עדיין ישראל גמור, אבל לשאר דברים הוה כישראל לכל דבר, וא"כ בזמן הזה לא מחסר כלום בשביל הקרבן".

ולכאורה צ"ל, דמ"ש הראגאטשאווער "בזמן הזה לא מחסר כלום" (אע"פ ש"לקדשים לא מיקרי ישראל גמור") – כוונתו היא בנוגע לקדושת ישראל השייכת לדינים שנוהגים בזמן הזה. שבקדושה זו – לא מחסר כלל.

ותמוה: דהגם דאכילת קדשים אינה בזמן הזה – אבל הטעם שבזמן הבית אסור באכילה זו הוא (בלשון הראגאטשאווער), "לקדשים לא מיקרי עדיין ישראל גמור", ויתירה מזו (כמ"ש במ"א¹¹) "והוה כמו בן נח לקדשים¹²". והיאך יתכן שכל הגרים שנתגיירו משחרב ביהמ"ק (שביניהם היו כו"כ גדולי ישראל) ישנם ענינים מסויימים (אכילת קדשים) שבהם אין עליהם דין ישראל גמור ויתירה מזו, נחשבים הם "כמו ב"נ" (לאכילת קדשים) !?

זאת ועוד: ידועה תשובת הרמב"ם¹³ לר' עובדיה הגר שמעלתו גדולה ממעלת שאר בני"י, מפני שכל בני"י מתייחסים לאברהם יצחק ויעקב, ואילו הגרים מתייחסים "למי שאמר

משמע, שבזמן הזה נעשה גר גמור ע"י מילה וטבילה בלבד. אלא שיש עליו חיוב שכשיבנה ביהמ"ק יביא קרבן.

ובגדרו וטעמו של דין זה – שבזמן הזה נעשה גר (גמור) ע"י מילה וטבילה בלבד, (אף שהכניסה לברית (בזמן הבית) היא בשלושה דברים⁷, ו"גר שמל ועדיין לא הביא קרבנו . . קרבנו עכבו להיות גר גמור . . ככל כשרי ישראל . . אינו אוכל בקדשים⁸ שעדיין

(7 במס' כריתות שם: "אלא מעתה האידנא דליכא קרבן לא נקבל גרים אמר רב"י וכי יגור אתכם גר . . לדורותיכם גו"י" (פרשתנו שם). ובנמוק"י יבמות מז, א ד"ה ת"ר מכאן (ועד"ז בריטב"א יבמות שם): "אבל בזמן הזה אינה מעכבת דהא לדורותיכם כתיב ויודע היה הקב"ה שאין לנו לדורות הרצאת דמים". והיינו, שהלימוד מ"לדורותיכם" הוא – ש"בזמן הזה אינה מעכבת", משא"כ בזמן הבית – כל השלשה דברים הם לעיכובא, וע"י מילה וטבילה לא נעשה גר כלל*. אבל ברמב"ם הל' מחוסרי כפרה (נסמן בהערה 9) – לפי הצפע"נ (ככפנים) – שגם בזמן הבית, הקרבן מעכבו רק "להיות גר גמור כו"י" לאכול בקדשים. ובצפע"נ להראגאטשאווער (נעתק לקמן בפנים) ד"לשאר דברים הוי כישראל לכל דבר".

ולהעיר ממס' גרים פ"ב ה"ה: "גרים ננסין למילה ולטבילה ולקרבן, ב' מעכבין ואחד אינו מעכב", דמפשטות הלשון משמע** שגם בזמן הבית כשישנם כל הג' דברים, אחד אינו מעכב (והקרבן הוא רק לגבי אכילת קדשים. – ולהעיר ממילת הבן לגבי קרבן הפסח ואכילתו – הובא לקמן).

(8 להעיר ממ"ש הרמב"ם בפיה"מ (כריתות רפ"ב) ש"הותר לאכול בקדשים והקרבן מצוה בעלמא", אבל בספר היד – חזר בו וס"ל "אינו אוכל בקדשים" (וראה תוס' רעק"א למשניות כריתות שם). וידוע הכלל (יד מלאכי כללי הרמב"ם ס"א. וש"נ. וראה גם לקו"ש חי"ט ע' 172 הערה 12) שהלכה כספר היד לגבי פיהמ"ש. – ולהעיר שמוכן שאין להגדיל המחלוקת בין היד ופיהמ"ש. וראה לקמן בפנים סוס"ג וסוס"ד.

(* וראה רע"ב כריתות רפ"ב. שטמ"ק שם ח, ב (בחי' שבסוף המס') ד"ה גר.

(** ולה"נוסחא חדשה" במס' גרים שם - מחלוקת בדבר.

(9) רמב"ם הל' מחוסרי כפרה פ"א ה"ב.

(10) צפע"נ על הרמב"ם הל' איסור"ב שם ה"ד (ט, א).

(11) צפע"נ מהדרו"ת יט, ב.

(12) וראה גם צפע"נ מהדרו"ת עא, א: לא נגמר הגירות שלו. ובשו"ת צפע"נ ווארשא (סקל"ח סק"ד) "דלגבי קדשים הוי בגדר אינם כישראל". ושם (סימן רי) "דקודם הקרבן גבי קדשים הוי כמו ב"נ". ושו"ת צפע"נ דווינסק (ח"ב סי' ט) "רק דלזה עדיין עכו"ם הוה".

(13) נדפסה ברמב"ם הוצאת שולזינגר (ג.י. תש"ז) בהוספות לח"א ס"ט. תשובות הרמב"ם (ירושלים תש"כ) כרך ב' סרצ"ג.

המעכבו¹⁸ מאכילת קדשים. ועפ"ז יומתק לשון הרמב"ם "שעדיין לא נעשה ככשרי ישראל" – "כשרי (ישראל)" הוא (גם) מלשון¹⁹ כושר ומוכשר. כלומר, דכל זמן שלא הביא קרבנו (אף שהיה ישראל גמור, מ"מ) אינו "מוכשר" לאכילת קדשים. וע"ד מילת בניו ועבדיו שמעכבתו משחיטת²⁰ ואכילת הפסח²¹ – דפשיטא שאין זה חסרון בהגברא.

ועפ"ז יתיישב בפשטות מ"ש הרמב"ם לר' עובדיה הגר שאינו למטה משאר בני"א ואדרבה כו' – אף שהוא אסור באכילת קדשים עד שיביא קרבנו²² – כי איסור זה הוא מפני דבר צדדי (וכנ"ל – "אריה הוא דרביע עליה"), ואין זה חסרון בהגברא.

אך ע"פ הנ"ל – צע"ק בלשון הרמב"ם "שקרבנו עכבו להיות גר גמור כו' ומפני זה אינו אוכל בקדשים כו'", דמשמע מזה שכל זמן שלא הביא קרבנו לא נגמרה הגירות.

מבאר זה בלשון הרמב"ם

ג. וי"ל הביאור בזה:

לשון הרמב"ם "שקרבנו עכבו להיות גר גמור" (ולא בלשון חיוב, שהקרבן "עושה אותו גר גמור", או "מגיירו" וכיו"ב) כוונתו, דמה שאינו נעשה "גר גמור" (להיות מותר באכילת קדשים) עד שיביא קרבנו – אין זה

18) כלשון הרמב"ם (הלי' מחו"כ שם) "שקרבנו עכבו". אבל הרמב"ם שם "שעכבו להיות גר גמור" – ראה לקמן בפנים.

19) ועד"ז בהמשך לשונו: ויעשה ישראל כשר.

20) יבמות עא, א. רמב"ם הל' ק"פ פ"ה ה"ה. פ"ט ה"ט.

21) פסחים צו, א. יבמות ע, ב. מכילתא (הובא בפרש"י)

בא יב, מד. רמב"ם שם פ"ט ה"ט.

22) אבל ראה לקמן סוס"ד.

והיה העולם". וע"פ האמור שגר שנתגייר בזמן הזה הוי (לגבי ענין מסוים) כבן נח – כיצד כותב הרמב"ם לר' עובדיה הגר שמעלתו גדולה ממעלת שאר בני"א?! ופשוט שהרמב"ם לא יכתוב דבר שאינו מכוון לאמיתתו רק בכדי לעודד ולנחם את ר' עובדיה הגר!

ולהעיר ממ"ש הרמב"ם בהמשך התשובה הנ"ל: "וכל מה שאמרנו לך בענין הברכות שלא תשנה כבר ראייה לזה. . . כמו שנתפרש בירושלמי (ביכורים¹⁴) תני בשם ר' יהודה, גר עצמו מביא (ביכורים) וקורא (את נוסח הווידוי) . . . מאי טעמא כו' ¹⁵ אב המון גוים נתתיך . . . אב לכל הבריות . . . הנה נתברר לך כו'", [וכן פסק להלכה בספר היד¹⁶: "הגר מביא וקורא שנאמר לאברהם אב המון גוים נתתיך, הרי הוא אב כל העולם כולו שנכנסין תחת כנפי שכינה כו'"]. והיינו, דמביא ראייה לר' עובדיה בהנהגתו בזמן הזה, מן הנהגתו של גר בזמן הבית.

מבאר ד"אריה הוא דרביע עליה"

ואין זה חסרון בהגברא

ב. לכאורה היה אפשר לומר (אבל הוא דלא כהראגאטשאאווער) דמה שגר אסור לאכול בקדשים עד שיביא קרבנו "אריה הוא דרביע עליה"¹⁷. והיינו, דהבאת קרבן מעכב ("רביע עליה") מלאכול בקדשים. כלומר, דאיסור אכילת קדשים אינו מפני החסרון בה"גברא" (הגר), כי אם, מפני דבר צדדי (חיוב דקרבן)

14) פ"א ה"ד (ושם – בשינוי לשון).

15) לך יז, ה.

16) הלי' ביכורים פ"ד ה"ג. וראה רדב"ז שם.

17) לשון הש"ס – עירובין עח, ב. שבועות כב, ב. וראה

אנציקלופדיה תלמודית בערכו. וש"נ.

ועד"ז בנוגע לעניינינו: לשון הרמב"ם הוא "בשלושה דברים נכנסו ישראל לברית . . להכנס לברית" ולא "שלושה דברים הכניסו את ישראל לברית . . להכניסו לברית" וכיו"ב – מכיון שה"כניסה" לברית היתה עי"ז שעשו "שלושה דברים", מילה וטבילה (והרצאת) קרבן, אבל היה זה מורכב מב' סוגים: (א) דבר המכניס בברית – מילה וטבילה, (ב) הסרת ה'אריה', הדבר המעכב את הכניסה – (הרצאת) קרבן].

ועפ"ז: בזמן הזה, כשאין קרבן ע"פ תורה – אין דבר המעכב. ולכן ע"י מילה וטבילה – נעשה גר גמור (וכפשטות לשון הראגאטשאווער "לא מחסר כלל").

וי"ל, שלאחרי שנעשה גר גמור, ה"ז לתמיד,

וע"ד הפס"ד שאפילו באם חזר לסורו – דין ישראל לו, אלא שהוא ישראל מומר²⁶,

וכשיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו הוא מותר באכילת קדשים גם קודם שיביא קרבן, מכיון שכבר נעשה "גר גמור" ככל כשרי ישראל²⁷.

ובסגנון אחר קצת (וע"ד המוסר) – אין מקום לומר שיהיה גרעון בקדושתו מפני שנבנה ביהמ"ק!

25 ועד"ז הוא הלשון בכריתות (ועוד) שבהערה 2.

26 יבמות מז, סע"ב רמב"ם הל' איסור"ב פי"ג הי"ז (בנוגע לגר גם בזמן הזה). טושו"ע יו"ד סרס"ח ס"ב. שם סי"ב.

27 ולהעיר שבשו"ת אבני נזר (יו"ד ח"ד סי' שדמ סי"ג) מסיק כן בדעת הרמב"ם וכותב: ומה שיצטרך להביא קרבן כשיבנה ביהמ"ק לאו להכשירו בקדשים שכבר הוכשר, רק למצוה כמו שהביאו אבותינו (וראה לקמן הערה 29). – אבל הוא כתב כן מטעם אחר, לפי ביאורו ושיטתו בדעת הרמב"ם שבזמן המקדש אף לישא בת ישראל אסור עד שיביא קרבנו, שהוא לא כהצפ"ע שהובא בפנים.

שהבאת הקרבן עושה אותו לגר גמור (היינו שע"י המילה וטבילה נעשה ישראל רק "לשאר דברים". ובכדי שיהיה לו דין ישראל גם לגבי קדשים זה נעשה ע"י הקרבן), כי אם, שגם מה שנעשה "גר גמור" (בנוגע לקדשים), גם ענין זה נעשה ע"י המילה וטבילה. אלא כיון שמחוייב להביא קרבן, אי הבאת הקרבן מעכבתו מלהיות "גר גמור"²³.

[ואין סתירה לזה ממ"ש הרמב"ם²⁴ "בשלושה דברים נכנסו ישראל לברית במילה וטבילה וקרבן . . וכן לדורות . . להכנס לברית . . צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן" – שמוכרחים להיות כל ג' הדברים,

מכיון שבכדי שתהיה "כניסה" (לברית) צריכים להיות ב' ענינים (פעולות): דבר המכניס, וגם – ענין הנוטל את הדברים המעכבים (בדוגמת ערלת בנו ועבדו בקרבן פסח), שהם מאפשרים הכניסה.

וכשם שזהו בפשטות: דבכדי להביא חפץ לתוך בית, הנה בכדי שתוכל להיות הכניסה, צריך לעשות פעולה לנטלו מן החוץ (שע"ז 'מאפשרים' להחפץ להיכנס בפנים). דפעולה זו (דנטילת דבר המעכב) אין זה חלק מה'דבר' (פעולה) המכניס;

23 ואולי יש לומר, שמטעם זה שינה הרמב"ם בלשונו, שכתב בה"ד כמ"פ "הרצאת קרבן" (ולא כמ"ש בתחילת הפרק בנוגע לבני"י "בשלושה דברים נכנסו ישראל לברית במילה וטבילה וקרבן") כי הקרבן לדורות גם בזמן הבית הוי הרצאה, מעין גדר כפרה (וראה תרגומים ופרש"י משפטים כד, ח ובמפרשים שם. ואכ"מ), משא"כ אצל אבותינו (במ"ת) היה הקרבן לא רק בגדר הרצאה כ"א גם שע"ז נכנסו לברית. ומ"ש בה"ד "מה אתם כו' והרצאת קרבן אף הגר לדורות כו'" – כי מה שנוגע לדורות הוא לא עצם הקרבן שע"ז נכנסו לברית כ"א גדר הרצאה שבקרבן שהיה אצל אבותינו. אבל ראה לקמן בפנים. וראה במקורי הדברים (בהמשך הענין) הערה 40. ועצ"ע.

24 הובא לעיל ס"א.

בזמן הבית, אלא שהיא באופן אחר. בזמן הזה היא רק ע"י מילה וטבילה²⁸. ובלשונו "ובזמן הזה שאין שם קרבן כו", מכיון שבזמן הזה אין (קרבן ה)מעכב – לכן ע"י מילה וטבילה (לבד) נעשה גר גמור.

ומה שממשיך שם "וכשיבנה ביהמ"ק יביא קרבן" – "ל כפשוטן – דהוא דין חדש, בפ"ע, חיוב דהבאת קרבן. אבל גם קודם שיביא קרבנו, ה"ה מותר באכילת קדשים²⁹ (כנ"ל), מכיון שכבר נעשה גר גמור.

ד. ולכשתמצי לומר – דין זה שגר שנתגייר בזמן הזה נעשה גר גמור (גם לענין אכילת קדשים), רמזו הרמב"ם בדיני הגיור (שבהל' איסורי ביאה):

לאחרי שכותב "כשירצה העכו"ם להכנס בברית . . צריך מילה וטבילה והבאת קרבן" ממשיך (בהלכה שלאח"ז) "ובזמן הזה שאין שם קרבן צריך מילה וטבילה". ומפשטות הלשון "ובזמן הזה כו" משמע – שהכניסה לברית "בזמן הזה" היא שוה להכניסה לברית

(29) להעיר ממ"ש במגיד משנה שם (ה"ה) "ומ"מ משמע ודאי שלכשיבנה ב"ה יביא קרבנו", שמפשטות לשונו משמע שהדין "לכשיבנה ביהמ"ק יביא קרבנו" הוא חידוש (וצריך למצוא מקור לזה), ובאם נאמר שע"י המילה וטבילה לא נעשה עדיין גר גמור – פשיטא שצריך להביא קרבן בכדי שיהיה גר גמור! וע"פ מ"ש בפנים יש לומר שהחידוש בדין זה (שגם גר שנתגייר בזמן הזה צריך להביא קרבן כשיבנה ביהמ"ק) הוא – שהמצוה דהבאת קרבן היא גם כשהקרבן אינו מעכבו מלהיות גר גמור, ומותר בלא"כ באכילת קדשים (ראה לעיל הערה 27).

(28) כ"ה בנמוק"י וריטב"א שבהערה 7. אלא דזהו לשיטתם דקרבן מעכב בזה"ב, ובוה"ז שאינו שייך – לא מעכב (כנ"ל שם). וההוספה שבפנים היא שגם לשיטת הרמב"ם שהקרבן (גם בזמן הבית) הוא רק שיהיה גר גמור, היינו לאכול בקדשים – דלפ"ז יש מקום לומר דהא שבזמן הזה נעשה גר ע"י מילה וטבילה לבד הוא – כי בזמן הזה (דליכא אכילת קדשים) אין נפק"מ בפועל שיהיה גר גמור, – ובוה החידוש (בדא"פ) שבפנים, דגם לשיטת הרמב"ם – בזמן הזה, ע"י מילה וטבילה (לבד) נעשה גר גמור.

פנינים

”שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען”

(פרשתנו יג, ב)

”שלח לך – לדעתך, אני איני מצוה לך . . אני אמרתי להם שהיא טובה, שנאמר (שמות ג, יז) אעלה אתכם מעני מצרים וגוי חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא ירשוה”

(רש”י)

רש”י בדבריו מביא רק את תחילת הפסוק – “אעלה אתכם מעני מצרים”, ואינו מביא את סיום הפסוק – “אל ארץ זבת חלב ודבש”, וצריך להבין הטעם בזה, דהרי דוקא בסיום, הקב”ה אומר את טוב הארץ.

ויש לומר, שבזה רש”י רוצה להדגיש את גודל תרעומת הקב”ה על הבקשה לשלוח מרגלים (שלכן “חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא ירשוה”) – דכיון שהוא הוציאם “מעני מצרים”, אזי צריכים הם להודות לו עבור כל ארץ שיתן להם, ואפילו באם היא אינה טובה – כיון שודאי היא באין ערוך יותר טוב מהשיעבוד שהיה במצרים, ובמילא, רק מצד זה לא היה לבנ”י לבקש לשלוח מרגלים. ובפרט שכאן הקב”ה אומר להם שטובה הארץ וכו’.

(ע”פ ‘תורת מנחם’ - התוועדויות ה’תשנ”א ח”ג עמ’ 356 הע’ 61)

”זאת העם היושב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אם רבי”

(פרשתנו יג, יח)

”יש ארץ מגדלת גיבורים, ויש ארץ מגדלת חלשים, יש מגדלת אוכלוסין, ויש ממעט אוכלוסין”

(רש”י)

בפשטות, שאלת משה בנוגע לעם היושב בארץ נוגעת לכיבוש הארץ – האם נוחה היא להיכבש בפניהם, אמנם רש”י לומד שהיא בנוגע לטיב הארץ (ד”ש ארץ מגדלת גיבורים וכו’).

וכן לומד בפסוק שלאח"ז (יט) – "ומה הערים אשר הוא יושב בהנה הבמחנים אם במבצרים". שהכוונה בכך לא היתה לדעת כיצד להכין עצמם למלחמה עמם, אלא שזה בהמשך למ"ש לפני"ז, דבכדי לידע אם הם גיבורים או חלשים – שזה מורה על טיב הארץ כנ"ל – "סימן מסר להם, אם בפרזים יושבין – חזקים הם, שסומכין על גבורתם, ואם בערים בצורות הם יושבין – חלשים הם" (רש"י שם, יח).

וביאור ההכרח של רש"י לפרש באופן זה:

לרש"י היה קשה סדר הפסוקים. דהכתוב מתחיל (בפס' יח) "וראיתם את הארץ מה היא" – היינו, בנוגע לטיב הארץ, וממשיך תיכף "ואת העם היושב עליה גוי" – שמדבר על העם, ובפסוק השני (יט) בתחילתו, חוזר לענין הארץ – "הטובה הוא אם רעה", ובהמשכו, מדבר על חזק הערים – "ומה הערים גוי", ואח"ז (בפסוק כ) חוזר שוב לענין טוב הארץ – "ומה הארץ השמנה היא גוי". והסדר תמוה, דהיה מתאים לכתוב בתחילה את כל הפרטים הנוגעים לארץ עצמה, ורק אח"כ לכתוב בנוגע לעם והערים אשר המה יושבים בהם?!

ולכן מפרש רש"י, שגם הפסוקים המדברים על חזק העם והערים, הם בעצם בהקשר לטיב הארץ. דב' הפסוקים הראשונים הולכים על טיב הארץ בנוגע לאנשים שהיא מגדלת, וגם תחילת הפסוק השני – "הטובה הוא אם רעה" דרש"י מבאר "במעיינות ותהומות טובים ובריאים" (שלכאורה מדבר בזה בנוגע לארץ עצמה), הפשט בזה הוא – שמזה יכולים לדעת באם היא "מגדלת אוכלוסין". ורק בסוף – בפסוק האחרון – מדבר על טיב הארץ עצמה.

(תורת מנחם - התוועדויות ה'תנש"א ח"ג עמ' 355 הע' 52)

"ויהם כלב את העם וגו'"

(פרשתנו יג, ל)

משה רבינו ציוה את המרגלים לברר שני דברים בשליחותם: א. על העם היושב בארץ – "החזק הוא הרפה וגו'"; ב. על הארץ – "הטובה הוא, השמנה הוא וגו'"; והמרגלים אכן סיפרו למשה ע"ד שני דברים אלו, בסדר הזה – על הארץ אמרו ש"זבת חלב ודבש הוא וזה פריה", ועל אנשיה – "כי עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאוד וגו'", ומיד שסיימו לומר זה, מיד "ויהם כלב גו'".

וצריך להבין מדוע השתיקם כלב בשלב זה, והרי בכך ענו רק לשאלות משה, ולכאורה הבעיה היתה דוקא בהמשך דבריהם – "לא נוכל לעלות גו'?"

ויש לומר הביאור בזה:

חטאם של המרגלים היה בכך ששינו את הסדר בתשובתם. דמשה שאלם ראשונה בנוגע לעם היושב בארץ – ורק לאח"כ בנוגע לארץ עצמה, והטעם: מה שחשוב הוא כיבוש הארץ, ורק אח"כ אפשר לדבר על השכר – על מה שיקבלו לאחרי הכיבוש. אבל המרגלים ענו בתחילה בנוגע

לארץ עצמה. היינו, שכל עבודתם היתה ע"מ לקבל פרס (מה שיקבלו לאחר הכיבוש), דמזה יבואו לחשב חשבונות בנוגע לעבודת המלחמה והכיבוש - שעבודה קלה ("הרפה") כדאי לעשות בשביל שכר זה, ועבודה קשה יותר אין כדאי לעשות. ועד שעלולים לטעות ולומר שעבודה קשה אין ניתן לעשותה כלל, וכפי שבאמת אמרו אחרי זה – "לא נוכל לעלות וגו'".

ולכן כשראה כלב שהמרגלים מערבים שכלם ומשנים משליחותו של משה, אפילו בנוגע לסדר הדברים בלבד, מיד השתיקם.

(ע"פ לקוטי שיחות חלק ד עמ' 1313)

"טפנו יהיו לבז"

(פרשתנו יד, ג)

"וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה והבאתי אותם וידעו את הארץ גו'"

(שם, לא)

בפסוקים אלו מובאת טענת המרגלים בנוגע לילדיהם ומענה הקב"ה על כך. וצריך להבין, מה הטעם שבטענת המרגלים ומענה הקב"ה אליהם – מודגש הטף דוקא (ולא נאמר "ילדיהם" וכדו'), דהרי בפשטות, טענתם זו היא לגבי כלל ילדיהם – היינו, כל אלה שאינם בגדר ד"לנפול חרב" (המוזכר קודם לכן) – שהם הצעירים מעשרים שנה?

והביאור בזה, ובהקדים:

רז"ל מספרים (לק"ט ויגש מז, ב) בשבחו של יוסף – שהיה מכלכל לחם כפי הטף, שהמעלה בזה היא, שהתינוק "מפרר יותר ממה שאוכל", ובמילא צריך להביא לו מזון רב ע"מ שיאכל כמות ראויה.

והנה מזון ולחם הנפש הוא התורה – תורת חיים (קהלת רבה ב, כד), ובזה יש חילוק בין גדולים לקטנים: אצל אדם מבוגר התורה היא בצורה של קבע בחייו, ששקוע בה באמת – ללא פניות אחרות. אמנם הקטנים, גם כשהם לומדים – הם אינם שקועים בלימודם ויש להם פניות אחרות, ובמילא "מתפרר" ונשכח מהם רוב לימודם, ויש רק מעט אשר חודר ומשתייר בהם.

ולזה נתכוונו המרגלים כדיבתם על הארץ. שלא חפצו להיכנס לארץ כיון שיצטרכו לעבוד את אדמתה, שאז דעתם בתורה תהיה עראי – כפי הטף שלימודם הוא עראי בלבד (כנ"ל), ומלאכתם תהיה קבע, שלכן "יהיו לבז" – שלימודם לא יהיה כדבעי.

ועל כך השיב להם הקב"ה – "וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה והבאתי אותם וידעו את הארץ". שהפירוש בזה הוא, שהקב"ה מייקר את אלו שהם בכחינת "טף" יותר מאשר את דור המדבר, מחמת הקפדתם לקבוע עיתים לתורה ולקיים מצוות בהידור – עם כל המגיעות והעיכובים שיש להם מצד התעסקותם עם הגשמיות, והם אלו אשר ממשיכים קדושת ואחדות ה' בארץ ("וידעו את הארץ").

(ע"פ לקוטי שיחות חלק יג עמ' 195)

דרכי החסידות

מלוקט מכתבי

כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ני"ע מליובאוויטש

"זאת הייתה צורתה של התוועדות חסידים לפני"

"כל אחד ואחד מהנוכחים בהתוועדות נעתק במחשבתו מזמנו ומקומו
ורואה עצמו עומד לפני שנים רבות בהיכל רבו"

"הנני משתתף עמהם מרחוק"

שמחתי לשמוע מהנאתם המרובה בהתוועדותם בוועידת חסידים באהבת ריעים, כנהוג מאז
ומקדם בתוככי אנ"ש יחיו להתוועד בכל עת מצוא באהבת ישראל לשם התחזקות בדרכי החסידים
והחסידות, ובכל עת ומועד אשר אנ"ש שי' מתועדים בהתוועדות כאלו הנני משתתף עמהם
מרחוק, כי זה חלקי בחיים וא' מסמי הרפואות המרפאים את לבבי הנשבר והנדכא מצרות אהב"י
ותחלואיו בגשם וברוח, יחוס השי"ת וירחם ויעזרנו בגשמיות וברוחניות.

(אגרות קודש חלק ח עמ' תקפג)

להשתדל להרבות בהתוועדויות

גדולה מעלתה של ועידת אנ"ש שי' בסיפור ימי חייהם בבתי הוריהם וחותניהם גזע חסידי
חב"ד, ארחם ורבעם, הנהגת ימי השמחה וסיפורי ימי קדם, וצריכים להשתדל להרבות בוועידות
כאלו ואשר ישתתפו בהם גם ילידיהם של אנ"ש שי' למען ידעו את שרש מולדתם ויתעוררו גם הם
להדריך את בתיהם באופן הנרצה בדרכי החסידים והחסידות.

(אגרות קודש חלק ט עמ' קמה)

גם כשנראה שהתוועדות אינה פועלת

גם כשמדברים בהתוועדות בעניין של לימוד תפלה ותיקון מדה ואין זה פועל כ"כ כאשר כולם הינם צעירים, אמת הדבר, בכ"ז צריכים להרבות בהתוועדות בכל זמן האפשר, הנפש הבהמית בכלל והיצה"ר בפרט מרגישים את העומק מהיכן באות התיבות של ההוראות-הנהגה, וזה פועל.

(אגרות קודש חלק ט עמ' ר)

כיצד נראתה התוועדות מלפנים

צריכים לסדר את ההתוועדות של אנ"ש שי' כנהוג מלפנים אשר ההתוועדות הייתה מלאה תוכן פנימי ולא היה בה מקום להתגלות המידות. רוח של רצינות אמיתי – ערנסקייט – הייתה שורה בתוך המשתתפים בהתוועדות, זה מספר על איזו הנהגה שראה ברבו, וזה מתאר את תפילת רבו אשר זכה לשמעה בזמן מן הזמנים, זה מספר מדברי היחידות שלו שאפשר לגלותם, וזה מעלה על זכרונו את דברי היחידות אשר לא ניתנו להתפרסם כי הם דברים אשר רק ידע איניש בנפשיה, וברגעים אלה כל אחד ואחד מהנוכחים בהתוועדות נעתק במחשבתו מזמנו ומקומו ורואה עצמו עומד לפני שנים רבות בהיכל רבו מסתכל בהדרת פני קדשו ובחדרת קודש אשר כוללת בתוכה גם עונג פנימי נפלא, מקשיב הוא לכל מילה מדברי היחידות, לא רק זיכרונות בעלמא מעסיקות ברגע זה את המשתתף בהתוועדות, אלא חי הוא בהם, הוא חי אותם, והתעוררותו מתבטאת בניגון מלא תוכן הפורץ פתאום מכולם כאחד, ניגון של געגועים ושפיכת נפש ושל תחנונים כאחד.

ומה נעים היה לשמוע בעת ההתוועדות הסיפורים מחיי החסידים והמתארים את דרכי החסידות, וכמו בניגון וגם בריקוד שאחר זה, נבלע ריחוק הזמן והרגיש כל אחד כאילו ברגע זה ממש עומד לפני רבו בהיכלו, זאת הייתה צורתה של התוועדות חסידים לפנים, ולהתוועדות כזאת כוונתי בסדרי את תקנת הקידוש והתוועדות ברבים.

(אגרות קודש חלק ט עמ' רמו)

"אחד מסדרי החיים"

אחד מסדרי החיים אשר הנחילונו הוד כ"ק אבותינו רבותינו הק', רבנו הזקן והבאים אחריו נשיאי חב"ד בכל דור ודור, הוא לסדר בכל מועד ימי התוועדות, לשוחח בענייני חסידות ובדברי התעוררות בענייני לימוד ועבודת התפילה ודרכי החסידות.

(אגרות קודש חלק ט עמ' שכט)

לזכות הילדה
חיה מושקא תחי'
לרגל הולדתה בשעטומ"צ
ביום י"ב סיון ה'תשס"ו
נדפס ע"י הוריה
הרה"ח ר' **משה זלמן** וזוגתו **שיינדל** שיחיו
שפירא
יה"ר שיזכו לגדלה לתורה, חופה ומע"ט
מתוך בריאות, נחת והרחבה

לזכות הילדה
פרומא רבקה תחי
לרגל הולדתה בשעטומ"צ
ביום ט' סיון ה'תשס"ו
נדפס ע"י הוריה
הרה"ח השליח ר' לוי וזוגתו **מרים חנה** שיחיו
חדקוב
יה"ר שיזכו לגדלה לתורה, חופה ומע"ט
מתוך בריאות, נחת והרחבה

לזכות
הרך הנולד
בן הרה"ח ר' אהרן וזוגתו **דבורה לאה** שיחיו
מינקאוויטש
לרגל הולדתו בשעתומ"צ
ביום י"א סיון ה'תשס"ו
יה"ר שיזכו לגדלו לתורה, חופה ומע"ט
מתוך בריאות, נחת והרחבה

לזכות הילדה
אסתר תחי'
לרגל הולדתה בשעתומ"צ
ביום י"ב סיון ה'תשס"ו
נדפס ע"י הוריה
הרה"ח ר' **דוד לייב** וזוגתו **מלכה ביילא** שיחיו
ווילענסקי
יה"ר שיזכו לגדלה לתורה, חופה ומע"ט
מתוך בריאות, נחת והרחבה